

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/195/2022
Identifikačné číslo spisu:	8120208943
Dátum vydania rozhodnutia:	25.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8120208943.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu T.. M.. M. Z., narodeného XX. M. XXXX, Z. Š. XXX, Z. Š., zastúpeného advokátom Mgr. Karolom Ševcom, so sídlom advokátskej kancelárie v Prešove, Hlavná 29, P. O. BOX 215, proti žalovanej KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 4, o zaplatenie 8.861,51 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 20C/53/2020, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 19. júla 2022 sp. zn. 13Co/10/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 19. novembra 2021, č. k. 20C/53/2020-198 zamietol žalobu žalobcu o zaplatenie 8.861,51 eura s príslušenstvom a žalobcovi uložil nahradiť žalovanej trovy konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku. Uviedol, že žalobcom uplatnený nárok je vzhľadom na žalovanou vznesenú námietku premlčania, ktorú nie je možné považovať za rozpornú s dobrými mravmi, v plnom rozsahu premlčaný a preto žalobu žalobcu zamietol.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 19. júla 2022 sp. zn. 13Co/10/2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a stranám sporu nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vznesenie námietky premlčania žalovanou nie je v rozpore s dobrými mravmi a teda ani táto odvolacia námietka žalobcu nie je dôvodná. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil. Odvolanie žalobcu považoval za nedôvodné a preto napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu potvrdil ako vecne správny (§ 387 CSP).

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), ktorého prípustnosť vyvodil z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Uviedol, že odvolací súd sa vôbec nevysporiadal

ani len s jedným dôvodom jeho odvolania, keď iba všeobecne skonštatoval, že neposkytnutie súčinnosti žalovanej pri vybavovaní poisťnej udalosti nepokladá v rozpore s dobrými mravmi. Považoval napadnutý rozsudok za nepreskúmateľný pre jeho nezrozumiteľnosť. Mal za to, že potreba náležite odôvodniť rozhodnutie je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodnutie je kontrolovateľné verejnosťou. Podľa jeho názoru porušením práva na spravodlivé súdne konanie je aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, pričom súčasťou práva na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je aj jeho právo ako účastníka konania, aby sa súd vyrovnal s jeho argumentami - dôvodmi odvolania. Takisto uviedol, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je nedostatočné a arbitrárne, keďže tento sa vôbec nevysporiadal s jeho argumentáciou v časti vznesenia námietky premlčania žalovanou, čo do rozporu s dobrými mravmi, pre celkové konanie žalovanej jednotlivo a v súbehu celého vybavovania poisťnej udalosti, ktoré podľa jeho názoru treba hodnotiť ako konanie priečiace sa dobrým mravom. Uzavrel, že náležitým neodôvodnením rozhodnutia došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol, resp. ho ako nedôvodné zamietol. Nestotožnila sa s tvrdením žalobcu, že bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces, že odvolací súd sa dôsledne nevysporiadal so žalobcovými námietkami. Súdny svoje rozhodnutia dostatočne odôvodnili, pričom poukazovali na správne zistený skutkový stav ako aj na príslušnú judikatúru v predmetnej veci.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané, zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolací súd nie je súdom tretej inštancie, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (por. 9Cdo/72/2020, 9Cdo/260/2021), nie strany sporu.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP),. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa, tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto pristúpil k preskúmaniu dovolania, či v konaní došlo k tvrdenej vade zmätočnosti.

9. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP je a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite),

v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Posudzujúc dovolanie podľa jeho obsahu (čl. 11 CSP a § 124 ods. 1 CSP), dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ vyvodzujúci prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal nesprávny procesný postup, ktorým mu odvolací súd odňal možnosť konať pred súdom, keď sa nevysporiadal s jeho návrhmi v odvolaní.

11. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Ďalším dôvodom nesprávneho procesného postupu, ktorého dôsledkom je porušenie práva na spravodlivý proces môže byť rôzne pochybenie súdu, ktoré však musí vykazovať určitú intenzitu, aby dovolací súd mohol konštatovať porušenie práva na spravodlivý proces (II. ÚS 71/2021 body 11.1. a 12.). Nie každé procesné pochybenie súdu totiž znamená, že bolo porušené právo na spravodlivý proces (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajanková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok, komentár, C. H. Beck, 2022, s. 1525 - 1567.

12. Z dôvodovej správy k ustanoveniu § 420 písm. f) CSP vyplýva, že doterajší pojem "odňatie možnosti konať pred súdom" sa nahradil terminologicky novým pojmom "právo na spravodlivý proces", ktorého obsahové znaky vyplývajú z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj Ústavného súdu SR. V tomto zmysle musí konanie ako celok vykazovať znaky spravodlivosti, nestačí jedna izolovaná vada na uplatnenie dovolania, a naopak, ak konanie ako celok znaky spravodlivosti nevykazuje, bude dovolanie prípustné vždy. Možno konštatovať, že pri posudzovaní nesprávneho procesného postupu, ktorý spočíva v tom, že strane bolo znemožnené uskutočňovať jej patriace procesné práva, bude nevyhnutné posudzovať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv bude potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a možnosti strany namietat alebo zvrátiť nesprávny postup súdu.

13. Nie každé procesné pochybenie súdu znamená, že bolo porušené právo na spravodlivý proces, ak súd síce nepostupoval správne, ale v dôsledku tohto nesprávneho postupu nedošlo k takej intenzite zásahu, že ho nemožno hodnotiť ako porušenie práva na spravodlivý proces, nie je namieste, aby došlo k naplneniu predpokladov pre tento dôvod zmätočnosti. O naplnenie predpokladu v zmysle § 420 písm. f) CSP pôjde vtedy, ak postup súdu, ktorý znemožní realizáciu práv strany sporu, dosiahne takú intenzitu, ktorá odôvodňuje záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé (4Cdo/107/2022). V prejednávanej veci však o takýto prípad nešlo.

14. S poukazom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ nedôvodne namietal, že mu súdy nižších inštancií nesprávnym procesným postupom znemožnili uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd dovolanie preto odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, keďže nezistil existenciu vady konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

15. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.